

הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר

דיון ועדה רביעי 27 יולי 2017

נוכחים:

מר יוסי קוצ'יק – יו"ר הוועדה

מר חיים שני

מר ירום אריאב

עו"ד דרור שטרומ

עו"ד אסי מסינג – היועץ המשפטי

עו"ד הראלי מזרחי – מרכזת הוועדה

נושא הדיון: שמיעת עדים

להלן יפורטו הדברים שנדונו בדיון הרביעי:

חברי הוועדה שמעו בנפרד את שני ראשי אגפים לשעבר המפורטים להלן ואת דוברת המשרד. יו"ר הוועדה הציג בפני כל אחד את מנדט הוועדה. במסגרת השמיעה שאלו יו"ר הוועדה, חברי הוועדה והיועץ המשפטי, שאלות שונות בכל הקשור לעמדתו של ראש האגף בכל הקשור לסוגיות השונות שעולות אגב דיון במארג הסמכויות במשרד האוצר:

1. מר קובי הבר – הממונה על התקציבים לשעבר

א. ציין כי הוא אינו באוצר מזה כעשור ולכן איננו מכיר את האירועים המדוברים, אשר הביאו להקמת הוועדה. מצוין כי לעמדתו צריך להיזהר ממצב בו "bad case makes bad law". להבנתו יש להבחין בין פתרון הבעיה בדרך של יצירת כפיפויות לבין קביעת תהליכי עבודה.

ב. לעניין הכפיפויות עמדתו היא שלא נכון להכפיף למנכ"ל את ראשי האגפים הבאים: מנהל רשות החברות, החשב"ל, ממונה על השכר וממונה על התקציבים. הנימוק הראשון בענין זה הוא הנימוק הפרקטי, חוסר יעילות – הכפפת ראש אגף למנכ"ל תביא לכך, שיהיו על כל נושא שני "סיבובי לחץ", הרי מה שלא משיגים אצל ראש האגף, ינסו להשיג אצל המנכ"ל. הנימוק השני הוא נימוק מהותי – היו פעמים שמינוי המנכ"ל היה פוליטי, ובמצב זה, אין מקום שהאגפים יהיו כפופים לו. לשאלת חברי הוועדה האם עמדתו משתנה אם אסור למנכ"ל להיות בעל זיקה פוליטית – עונה שהכפפה לפקיד בכיר אחר, שהינו civil servant, זה עניין אחר לחלוטין, אך אז חוזרים לנושא היעילות, מוטות השליטה ותפיסת דרג התפקידים והמועמדים להם.

כמו כן, מאחר שתפקידי ראשי אגפים אלו, לבד מהאחריות ליישום תפקידי האגף עליו ממונים, הוא גם להיות "שומר סף", אזי אין זה נכון, לדעתי, להכפיף ניהולית ומקצועית לבעל תפקיד, שלעתים יכול להיות בעל זיקה פוליטית ו/או מגיע לתקופה קצרה בהתאם לקדנציית השר.

ג. כממונה על התקציבים הוא ראה את האחריות שלו לתכנון, אישור ושמירה על התקציב. לתפיסתו תפקיד הממונה כולל ארבע משימות עיקריות: אחריות על מצרפי התקציב, בניית תקציב, גיבוש פרורמות, וניהול התקציב השוטף. אם רוצים לשנות, אזי צריך להגדיר של מי האחריות תהא – האם של הממונה, או האם זו אחריות המנכ"ל. ברור שהאחריות בסוף היא של השר, אבל מתחת לשר – מי הפקיד האחראי לזה. בלי הגדרה ברורה זו, לא ניתן למלא התפקיד.

הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר

ד. לגישתו, גם אם התפיסה היא שהאחריות היא של הממונה על התקציבים, זה לא אומר שלא צריך לבנות תהליכי עבודה סדורים מול כל הגורמים. לשאלת חברי הוועדה על תהליכי העבודה בתקופתו - השיב מר הבר שבתקופת עבודתו באוצר היו מנכ"לים מעורבים, וכאלה שפחות. לעניין מצרפי התקציב - היו תהליכי עבודה נכונים בין האגפים והמנכ"ל, והמנכ"ל היה מעורב. לעניין בניית התקציב - המנכ"ל היה מעורב, אך פחות, בהיותו זרוע הארוכה של השר. ציין שלא כל התהליכים היו אידיאליים, היו תהליכים שהיו מלווים בעימותים ובוויכוחים אבל בסוף היו הסכמות וסה"כ במבחן התוצאה, הדברים עבדו היטב. לשאלת חברי הוועדה מה קורה כאשר אין תיאום, השיב כי ככלל מחלוקות שלא נפתרות מוכרעות אצל השר. מבהיר שאם מדובר בעניין מובהק בתחום של אגף התקציבים, הרי זו סמכות הממונה, ואם מדובר בעניין חוצה אגפים - השר מכריע, או מסמך את המנכ"ל. לשאלת חברי הוועדה מדוע שהמנכ"ל לא ינהל תהליכים כאלה, ציין שאם השר מסמך את המנכ"ל, אז הוא ינהל את זה. ציין שבעניינים חוצי אגפים, המנכ"ל צריך להניע, אבל מבהיר שהוא כממונה על התקציבים, כאשר עמדתו לא התקבלה, וזה היה נושא חשוב, ביקש דיון אצל השר. לעמדתו, צריכה להיות חלוקת אחריות ברורה - כאשר יש אחריות בלעדית - האחריות היא על ראש האגף, בכל נושא חוצה אגפים, צריך עבודה מתכללת.

ה. חוק ההסדרים - לשאלת יו"ר הוועדה - השיב כי רפורמות שלא מגיעות מתחום התקציב, אזי המנכ"ל היה לעתים הרוח החיה באותה רפורמה. ציין שבתקופתו חלק מההצעות והיוזמות לחוק ההסדרים הגיעו מכל מיני אגפים, אבל הגורם שריכוז את זה, היה אגף התקציבים. לשאלת חברי הוועדה מה תפקיד המנכ"ל והשר בחוק ההסדרים, השיב שהשר והמנכ"ל דנים בכל ההצעות, שומעים את כל העמדות והשר מכריע מה נכלל בהצעת החוק ומה לא. מדגיש כי היו מקפידים על עבודת מטה מקצועית בדרגים הנמוכים. עוד ציין שהעבודה המשותפת של דרגי העבודה באגפים השונים מאד חשובה, ומאפשרת עבודה מקצועית טובה. ציין שבתקופתו רפורמות שנגעו גם לשוק ההון, הגיעו למנכ"ל, ומה שלא התברר אצל המנכ"ל עלה לשר. בכל מקרה כל הרפורמות הגיעו לשר, והוא קיים ישיבה עם ראשי האגפים והמנכ"ל, ואז היתה לכולם הזדמנות נוספת להגיד מה עמדתם והאם יש מחלוקת. בנוסף, הייעוץ המשפטי היה מעורב בכל הרפורמות, ואם הייעוץ המשפטי חשב שנדרשת מעורבות של אגפים אחרים הוא היה מערב אותם. לעניין מקרים של תיעדוף רפורמות אג"תיות על פני רפורמות אחרות - ציין שתופעה כזו אינה צריכה לקרות. אבל בסופו של דבר יש לנהל את זה בדרך של יחסי אנוש ולרתום את השותפים. בנוסף ציין כי ראש מטה השר הוא הפונקציה שאמורה ויכולה להגן על האינטרסים של כלל האגפים במצבים כאלה.

ו. בעקבות שאלות חברי הוועדה ציין שעל פניו נראה שהבעיה היא לא סמכויות, אלא שפשוט לא עובדים יחד מספיק. לעמדתו צריכה להתבצע עבודת מטה, על מתכונת עבודה משותפת עם דגש על יחסי עבודה, ואם צריך אז לקבוע נהלים כתובים על מנת לאפשר אותה.

ז. לשאלת חברי הוועדה אילו דגשים נדרשים לדעתו:

1. חידוד הגדרות תפקיד ואחריות לכל אחד מהאגפים עם גבולות גזרה ברורים;
2. חידוד דרישות תפקיד של ראשי האגפים;
3. לא לבנות את כללי העבודה על בסיס מקרי קיצון;
4. נהלי עבודה ברורים בעניינים שהם חוצי אגפים. בהקשר זה למנכ"ל יש תפקיד משמעותי, בין כתחנה סופית שתכריע ברוב העניינים ובין כתחנת ביניים בדרך אל השר.
5. עידוד עבודת מטה בדרגים הזוטרים. מדגיש את חשיבותה של נקודה זו.
6. כללי עבודה - לקבוע כללי דיווח בהנהלת אוצר. היה וזה לא מעוגן כעת, צריך לפרמל את זה.
7. אינו רואה בשלילה ויכוחים ומתחים, אשר יכולים גם לייצר דיון פורה.

הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר

8. נדרשת מעורבות השר בדיונים המקצועיים, שהרי בסופו של דבר הוא אחראי למשרד ומאשר את הכל.

ח. לשאלת חברי הוועדה מהם תנאי הסף הנדרשים לעמדתו לתפקידים השונים, השיב: מנכ"ל – במידה והוא מעורב במצרפי התקציב. אזי – חייב להיות בעל רקע במאקרו כלכלה. ממונה על התקציבים – חייב השכלה כלכלית רלוונטית והבנה במאקרו כלכלה. לעמדתו, ארבע שנים בתפקיד סגן באג"ת – מקנות הבנה במאקרו ובמצרפי תקציב וכן נדרש ניסיון בעבודת הממשלה.

2. גב' לילך ויסמן – ממלאת מקום דוברת המשרד

א. גב' ויסמן התייחסה לכך שהשינויים הטכנולוגיים מאפשרים לאנשי המשרד נגישות גדולה לעיתונאים, ובד בבד עם התרחבות הבמה התקשורתית בכלל ולעניינים כלכליים בפרט נוצרים מצבים שלא ניתן למנוע. עם זאת, לעמדתה ישנם דברים שחייבים לעשות בהם סדר. היא התייחסה לתרבות של הדלפות במשרד. כך למשל, ראשי אגפים וגורמים מקצועיים נוספים במשרד מעודכנים ברפורמות ותוך דקות העדכון מודלף לתקשורת.

ב. גב' ויסמן תיארה את תהליך גיבוש אחד המהלכים שהשר ביקש להוביל לאחרונה, לטענתה שר האוצר נאלץ לגבש את התכנית בעזרת אנשי מטה בפורום מצומצם, והתקשה להיעזר בגורמי המקצוע באגפים בשל החשש מהדלפות.

ג. היא ציינה מקרים שבהם הרפורמה לא יצאה אל הפועל כיוון שהיא הודלפה לתקשורת לפני שעבודת המטה הסתיימה.

ד. הגב' ויסמן ציינה שלדעתה יש להתייחס לעניין הדוברות במסגרת דיוני הוועדה כיוון שהיום המשרד לא יכול לתפקד כשכל גורם עושה לעצמו דין והשר מתעדכן דרך התקשורת בנעשה במשרד. לשאלת חברי הוועדה היא השיבה כי העבודה עם יחידות הסמך- רשות המסים ורשות החברות טובה ונעשית בתיאום כשיש צורך בכך.

3. גב' מיכל עבאדי-בויאנג'ו – החשבת הכללית לשעבר

א. ציינה ששימשה כחשכ"לית תחת שלוש ממשלות, במקביל לכהונתה כיהנו שניים עד ארבעה מנהלי אגפים בכל אגף בחלק גדול מהאגפים. כמו כן, מילאה את מקום מנכ"ל משרד האוצר במשך כחודש וחצי כשעבר תקציב 2013-2014, וכן ניהלה פעמיים תקציב ללא תקציב. לכן, היא סבורה שיש לה ראייה רחבה באשר להתנהלות משרד האוצר בשש השנים האחרונות.

ב. היא ציינה שלדעתה המציאות השתנתה מאד בשנים האחרונות והסביבה שמקיפה את משרד האוצר בשנת 2011 אינה הסביבה שמקיפה את המשרד בשנת 2017. שינוי זה בא לידי ביטוי ברצון הכנסת להבין יותר את הנעשה במשרד, התייחסות הרבה יותר רצינית של התקשורת לעניינים כלכליים, עמותות שמבקשות מידע, פיקוח גדול יותר של הציבור, כפי שמתבטא למשל בכל הנוגע לחופש המידע. בעיניה, מדובר בשינויים חיוניים ביותר, אבל מחייבים את המשרד להתנהל בצורה אחרת ולספק תשובות ברמה הרבה יותר גבוהה ממה שיש כיום.

ג. גב' עבאדי בויאנג'ו ציינה שלעמדתה חייבים לשנות את תהליכי העבודה וגם את דרכי קבלת ההחלטות במשרד האוצר. ועדה זו תאפשר הזדמנות למשרד שהוא הכי חשוב בממשלה לעשות חשיבה על דרכי עבודתו ומברכת את שר האוצר על האומץ להקים את הוועדה ולקיים את הדיון.

ד. עוד ציינה כי במשרד יש שבעה בעלי תפקידים מוקבלי מנכ"ל, באופן שמדובר בעצם באגד של משרדים. במקומות אחרים בעולם החשב הכללי (ה-טרז'ר) ואגף התקציבים הם שני משרדים

הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר

- נפרדים. בשל כך, ובשל היקף הפעילות וגודל האחריות של בעלי תפקידים אלה, לא הגיוני להכפיף אותם למנכ"ל המשרד ולהפוך אותם לדרגת סמנכ"ל, הם חייבים להשאר בדרג מנכ"ל.
- ה. לעמדתה, לפני ההתייחסות למנכ"ל המשרד, יש להתייחס לעבודת השר: הצביעה על כך שהחלטה מה מגיע לשר האוצר איננה ברורה במשרד – אין שום נוהל שקובע מה מגיע לדיון והכרעה שר, וכך למעשה מה שמגיע לשר תלוי במה שראשי האגפים מביאים אליו. באותו אופן, למשל, הנוכחים בשיבות אצל השר נגזרים ממי שראש האגף שזימן את הישיבה החליט להזמין. גם לאישיותו של רמ"ט השר יש חשיבות גדולה. כיון שאין מתודה ברורה מה מחליט שר האוצר, הרבה פעמים מתקבלות החלטות בלי שהשר שמע את עמדות ראשי האגפים, ולפעמים מתקבלות החלטות בלי להגיע כלל אל השר. דבר זה בעיניה איננו תקין, איננו סביר, ואנטי דמוקרטי. ציינה שבאופן תיאורטי יכול להיווצר מצב שבו החשכ"ל וראש אג"ת מסכימים ביניהם על הכל, ולא מביאים דבר להכרעה השר, לעמדתה מדובר במצב לא תקין לחלוטין. לעמדתה חייב להיות נוהל עבודה במשרד האוצר אשר קובע מה מגיע אל השר. העניינים הבאים, לדוגמא, חייבים להגיע אל השר: קביעת מסגרות פיסקאליות, שיעור הגירעון, יחס חוב תוצר, הכנסות ממסים. סבורה כי שר האוצר צריך לאשר באופן פרטני את גובה ההוצאה של כל אחד ממשרדי הממשלה (דבר שלא נעשה כיום), הסדר נכסי חברת חשמל ומדיניות ההנפקות של חברות ממשלתיות. הציעה לעשות עבודת מטה שתכלול התייעצות עם כל אחד מראשי האגפים, לגבי ההחלטות החשובות בתחומן, וקביעה בנוהל שהחלטות אלה יגיעו לשר. כמו כן, יש לקבוע ישיבות עבודה שוטפות שיתנהלו אצל השר.
- ו. **הנהלת האוצר** – לטענתה מדובר בגוף בלתי אפקטיבי ומנוון אשר לא מקבל שום החלטות. מתקבלים בו עדכונים לעיתים שעתיים לפני מסיבת עיתונאים. ציינה שלמעט שני נושאים לא זוכרת שום דיון רב משמעות בכל שש השנים שהיתה חברה בהנהלת האוצר. מרבית הישיבות הן ישיבות עדכון, אם בכלל. לשאלת חברי הוועדה האם הנהלה זה גוף לעדכון או לקבלת החלטות, עונה שהנהלה היא גוף לדיונים איכותיים. ניתן לעדכן בו וגם צריכים לקבל בו החלטות.
- ז. **קביעת המסגרות** – לטענתה אם בוחנים את קבלת ההחלטות בענין תקציב המדינה והמסגרות הפיסקאליות במשך שש שנים האחרונות 2011-2016, רואים שיש שגיאות חוזרות ונשנות בעבודת אגף התקציבים באוצר. הציגה את הגירעון המתוכנן והגרעון הסופי בכל אחת מהשנים 2011-2016, ומראה שלמעט 2012 שהיתה שנה שבה הגירעון הסופי היה גבוה בהרבה מהמתוכנן, בכל אחת מהשנים האחרות הגירעון הסופי נמוך מהגרעון המתוכנן. מציינת שבשנים האלה התריעה כל פעם, גם במהלך דיוני התקציב וגם במהלך השנה שהגרעון יהיה נמוך מהמתוכנן. לטענתה הגורם לכך שהגרעון הסופי נמוך מהגרעון המתוכנן הוא שטייסי ההוצאות של אג"ת מוטעים ואין שום קשר בין טייסי ההוצאות המתוכננים לביצוע בפועל. עוד ציינה שמצב זה גורם לכך שבסוף השנה זורקים כסף כדי להגיע לגרעון המתוכנן. מדובר בהוצאות מיותרות ובהקדמות מימון. בנוסף, ציינה שבגלל שהגרעון המתוכנן בדיעבד לא היה נכון הוא גרם בשנים האחרונות להעלאות מסים שנתבררו כמיותרות בדיעבד.
- ח. **שינויים תקציביים במהלך השנה** – ציינה שבמהלך השנה מבצעים אלפי שינויים בתקציב מה שמקשה מאד על מעקב אחר התקציב ומקשה מאד על עבודת החשבים במשרדים. בשנים מסוימות אם כמות התקנות היתה פחות מ- 10,000, היו מעל 20,000 שינויים תקציביים. ברור שאין קשר בין התקצוב המתוכנן לתקצוב בפועל. למעשה הביצוע לא דומה כלל לתכנון, ואין פיקוח אפקטיבי של הכנסת על הממשלה כתוצאה מכמות השינויים האדירה שמתבצעת במהלך השנה. לשאלת חברי הוועדה השיבה שלא מדובר בשינויים תקציביים בתוך המשרדים אלא גם בשינוי בין המשרדים.
- ט. **סיכומים תקציביים** – סיכומים תקציביים הינם הסכמים בין אגף התקציבים לבין משרד הממשלה שחלקם לא מקבלים ביטוי בתקציב שאושר בכנסת. הפרקטיקה הנוהגת הינה שהמערכת הממשלתית מתנהגת כאילו הסיכום התקציבי עבר בכנסת, לעתים זמן רב לפני שהסיכום אכן מאושר בוועדת כספים של הכנסת. הסיכומים התקציביים נחתמים על ידי עובדים צעירים מאגף

הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר

תקציבים, ללא אישור של הכנסת, בהיקפי מיליארדים. סיכומים אלה מייצרים "תקציב צל" לתקציב שאושר בכנסת שאינו על דעת השר, החשכ"ל, ולפעמים גם לא על דעת הממונה על התקציבים או סגן מאקרו. עוד ציינה כי מדובר במצב בעייתי ביותר של התכנון התקציבי של מדינת ישראל.

הטעויות בטייסי ההוצאה, השינויים התקציביים, והסיכומים התקציביים הם טעויות שיטתיות שחוזרות כל שנה באגף תקציבים ונובעות מפעילות לא שקופה שלא מאפשרת בקרה אמיתית על פעילות האגף, והביאה בשנים האחרונות לניווט היכולות המקצועיות של אגף התקציבים באוצר.

י. **חוק ההסדרים** – מובל ע"י אג"ת. ציינה כי אין שום דיון ממשלתי אמתי בסדרי עדיפויות של חוק ההסדרים. העבודה של אג"ת מול המשרדים מבוזרת. גם בתוך המשרד העבודה לא מסודרת – אין תמונה מסודרת של החוק לא לשר האוצר ולא לראש הממשלה. עוד היא ציינה שהיא עצמה הייתה מעודכנת בהחלטות של חוק ההסדרים מהתקשורת. אין תעדוף ענייני ברפורמות בתוך החוק, מוותרים על רפורמות שלא חשובות לאג"ת. למשל, ציינה כי לזכרונה בשנת 2010 במהלך המו"מ בממשלה, אג"ת ויתר על שקיפות ובקרה לחשכ"ל במערכת הביטחון, ורפורמה זו עברה רק ב 2012. בהקשר זה ציינה שישנן הרבה החלטות חשובות שנעשות בדרגים נמוכים מאד בלי שליטה מרכזית של שר האוצר. הקשר לחברי כנסת, שרים, ושאר הפוליטיקאים הוא דרך אג"ת, וסבורה שקשר לפוליטיקאים של אנשים צעירים אינו בריא ויוצר סחרור כח.

יא. **הלשכה המשפטית** – גודל הלשכה המשפטית אינו מתאים למשימותיה והיא הפכה להיות צוואר בקבוק. במשך תקופת חוק התקציב וההסדרים אין מענה לחשב הכללי, שהינו גורם ביצוע ונדרש לייעוץ משפטי במהלך כל השנה. בנוסף, יש גופים שיש להם לשכות משפטיות שאינן כפופות ליועץ המשפטי של האוצר. לעמדתה, המחלקה המשפטית במשרד האוצר היא מוטת אג"ת. ציינה שבעבר עלה רעיון שיהיה יועץ משפטי אישי לחשב הכללי, שיהיה פנוי 24/7 בלי קשר ללו"ז אג"ת. סבורה שהחשכ"ל חייב ייעוץ משפטי נפרד, ואין לה בעיה שהוא יהיה כפוף מקצועית ליועמ"ש אוצר.

יב. **דוברות המשרד** – צריכה להיות דוברות מערכתית שמשרתת יעדי מדיניות. הדוברות היום אינה נותנת מענה לכל האגפים ולכן ראשי אגפים נאלצים להסתדר לבד. נתקלה במהלך כהונתה גם בדוברים שמתדרכים נגד ראשי אגפים. סבורה שצריך לבחון את קו הגבול בין דוברות המשרד לדוברות השר.

יג. **הצעות לשינוי המצב :**

1. **הכרעות שר** - הבניית תהליכים ויצירת פורמליסטיקה באמצעות נהלים הקובעים מה מגיע לשר. השר חייב להיות בכל הדיונים החשובים של מאקרו. כמו כן, יש לייצר רשימת נושאים שהשר חייב להיות מעורב בהם. לשאלת חברי הוועדה, אינה סבורה שהזמינות של שר האוצר מהווה בעיה, אם תהיה רשימה של נושאים שבהם חייב להיות דיון אצל השר האוצר וראש המטה יקבע דיונים בנושאים אלה.

2. **שקיפות של אג"ת** – יש לפעול לשקיפות בכל הנוגע לרזרבות, סיכומים תקציביים, טייסי ההוצאה. יש לבדוק את טייסי ההוצאה מול המשרדים, משרד משרד, והם חייבים להיות בהלימה לביצוע בפועל.

לשאלת חברי הוועדה בענין הצורך בעמימות קונסטרוקטיבית כדי לשמור עודפים תקציביים משימוש של הפוליטיקאים, משיבה כי אכן יש לאפשר עמימות כזו, אבל יש לשים לב להיקף שלה ולגורמים מפניהם מסתירים אותה.

3. **סיכומים תקציביים** – יש לבטל את מוסד הסיכומים התקציביים: אין סיכום תקציבי בלי מנכ"ל או שר האוצר, כולל גם בליל התקציב. חייבת להיות טבלת שליטה, של השר או המנכ"ל, וכל סיכום מגיע אליו לאישור.

4. **מנכ"ל** –

הוועדה לבחינת סמכויות הנהלת משרד האוצר

- א. **נושאים המשותפים למספר אגפים** – מחייבים דיון אצל המנכ"ל. המנכ"ל יקיים דיונים לקראת דיון אצל השר. יש להמנע ממצב שבו ראשי אגפים מסכמים ביניהם ומנטרלים את השר או המנכ"ל.
- ב. **איגום שלושת אגפים המדיניות** – אג"ת, הממונה על השכר והכלכלן הראשי, והכפפתם למנכ"ל עם זכות ערעור שלהם לשר. הרעיון שראש אג"ת יהיה המנכ"ל בעייתי כיון שאז לא תהיה בקרה על ראש אג"ת. בהתאם, החלטות תקציביות מהותיות צריכות להיות מאושרות אצל המנכ"ל. צריך לקבוע מספר שמעליו כל דבר מגיע למנכ"ל. המנכ"ל יהיה גורם שיבקר את אג"ת. לשאלת חברי הוועדה – משיבה שבתחומים של שמירת סף וביצוע – כמו חשכ"ל ומסים – אי אפשר להעביר למנכ"ל כיון שהוא מינוי פוליטי. עוד השיבה שאם הכפפה כזו תגרום לכך שיגיע ממונה על תקציבים מבחוץ, זו תהיה תוצאה טובה, כי היא סבורה שמישהו מבחוץ יוכל לשפר מאוד את התנהלות אגף התקציבים הזקוק לשינוי יסודי בפעולתו.
- ג. **חקיקה** – כל תזכיר צריך לעבור דרך המנכ"ל שצריך להפיץ אותו דרך האגפים הרלוונטיים.
- ד. **חוק הסדרים** – בתחילת התהליך צריכה להיות טבלת שליטה שקובעת מה נכנס לחוק, מה ניתן לוותר בכנסת, ומה חייב אישור השר. כל ההסכמות (לרבות ויתורים) בענין זה חייבות להיות באישור מנכ"ל ושר האוצר.